Republika

E MËRKURË, 12 MARS 2008

Adresa: Redaksia: Rruga "Sami Frashëri", Website: www.gazetarepublika.com
E-mail: gazetarepublika@yahoo.com Tel / Fax: (04) 23 40 69

E PËRDITSHME E PAVARUR | Drejtor Artur HASANBELLIU | Nr. 1 parë botuar më 10 shkurt 1991 | VITI XVIII Nr. 57 (4131) | ÇMIMI 30 LEKË / 1 Euro

OSBE dhe Presidenti u kërkojnë partive politike të gjejnë gjuhën për sistemin zgjedhor

DIALOG GJITHËPËRFSHIRËS, JO IMPONIM

Organizata për Siguri dhe Bashkëpunim bën thirrje për dialog gjithëpërfshirës duke qenë në këtë mënyrë në një gjuhë me z. Topi

Faqe 3

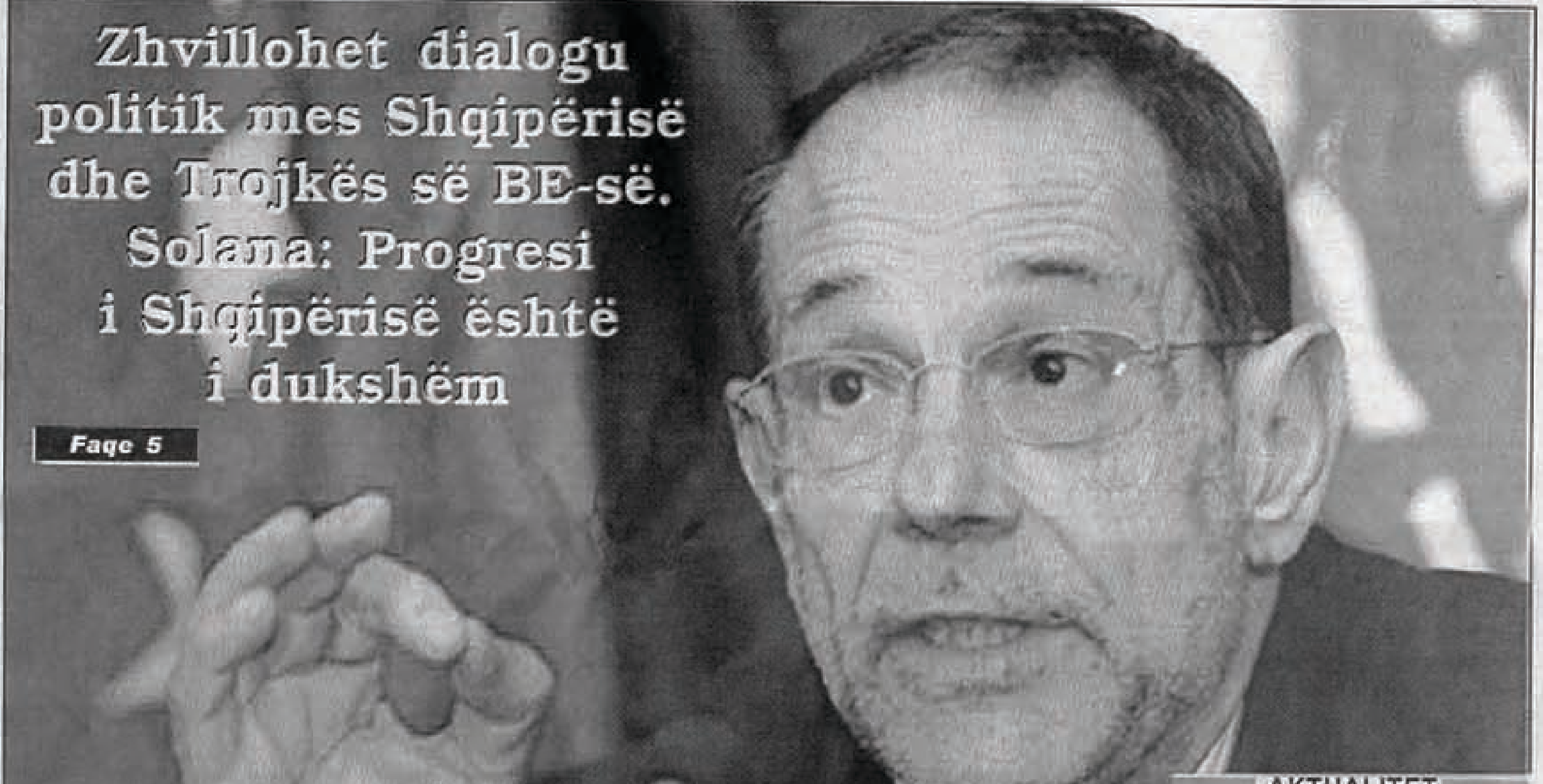

Debati brenda së majtës thellohet më tej. Meta: Nisma e PS-së është atentat ndaj parlamentarizmit shqiptar

Faqe 2

KESH fillon nga puna për shqyrtimin e projektligjit për privatizimin e shpërndarjes
Faqe 8

Konfindustria: Nuk jemi pyetur për privatizimin e menaxhimit të funksioneve
Faqe 9

Kriteret dhe tarifat për pronësinë e biznesit. Si përfitohet marka tregtare
Faqe 9

Arrestohen 4 ish-zyrtarë të KESH-it. Abuzonin në detyrë me anë të tenderave
Faqe 6

Obelisk përjetësie për Musine Kokalarin
Nga Enver MEMISHAJ
Faqe 14-15

Shëndetësi

- Flet Dr. Mira Xhixha: Alergjitë, pasojat që lënë në shëndet nga moskurimi
- Ndikimi i kafeinës dhe depresioni në shtatzëni
- Distrofitë muskulare, simptomat dhe mjekimi

Faqe 12-13

Ministri i Bujqësisë, Jemin Gjana: Çfarë mendojmë për bujqësinë dhe zhvillimin rural

Mendimi ekonomik, në gojën e ekonomistëve më në zë të botës, e ka të konsoliduar konkluzionin se nuk mund të ketë vend të zhvilluar, pa zonë rurale të zhvilluar. Për kushtet tona, kur në zonë rurale dominon aktiviteti ekonomik i bujqësisë, zhvillimi i këtij...

Faqe 17

Kreu i Komisionit të Sigurisë, Leonard Demi: Plotësojmë pesë kushtet për në NATO

Kryetari i delegacionit shqiptar në Asamblenë Parlamentare të NATO-s, Leonard Demi, shprehet optimist për marrjen e ftesës për anëtarësimin e Shqipërisë në strukturat euroatlantike, gjatë Samitit të Bukureshtit, i cili pritet të mbahet në fillim të muajit Prill...

Faqe 7

AKTUALITET

Fondi Shqiptar i Zhvillimit, në Dajç të Bregut të Bunës, për zhvillimin e infrastrukturës

Fondi Shqiptar i Zhvillimit ka krijuar një traditë të mirë me punën që bën për zhvillimin e infrastrukturës vendore. Jo vetëm me fonde, por në radhë të ...

Faqe 10-11

SIGMA
VIENNA INSURANCE GROUP
Bëhu edhe ti pjesë e kësaj familje!

Yldon
KOMPANI

EUROSIG
SIGURI E STANDARDEVE EUROPIANE
www.eurosig.al

amc
COSMOTE GROUP

Siguroni Makinën
Kasko
TPL, Karton Jeshil
UNIQA
SIGAL UNIQA GROUP AUSTRIA

amc
COSMOTE GROUP

Fondi Shqiptar i Zhvillimit, në Dajç të Bregut të Bunës, për zhvillimin e infrastrukturës

Djemtë e Italisë dhe të Amerikës zbukurojnë fshatin

Gjuraj: Kërkojmë t'i japim komunës pamjen e një zone turistike atraktive për të huajt

NGA NURI DRAGOJ

Fondi Shqiptar i Zhvillimit ka krijuar një traditë të mirë me punën që bën për zhvillimin e infrastrukturës vendore. Jo vetëm me fonde, por në radhë të parë me mendësi.

Ka diktuar vullnetin për punë, përgjegjësinë për të ruajtur investimin e kryer. Ata po punojnë dhe deri diku e kanë arritur të ngulisin në mendjen e qytetarëve, mentalitetin se kjo rrugë, ky ujësjellës, kjo vepër është e jona. Ndaj duhet të kontribuojmë të gjithë për ta ndërtuar, por dhe për ta mirëmbajtur e mbrojtur nga shkatërrimi. Të veprojmë kështu, pasi është e jona. Se qytetërimi kudo në botë ka ardhur me punë, me kujdes e dashuri për vendin, për gjithçka që lidhet me të.
Mbërrijmë në Dajç të Bregut të Bunës. Përpara syve të shpalosen 3200 ha tokë, nga e cila 2600 ha tokë bujqësore, ku dominojnë mbjelljet foragjere në shërbim të blegtorisë dhe kryesisht lopës. Një nga komunat më të mëdha të Qarkut Shkodër. 11 fshatra dhe 8.600 banorë, të cilët duket se kanë vendosur të mos e braktisin kurrë vendlindjen. Jo vetëm ata që banojnë aty, por dhe të tjerët. Edhe "djemtë e Italisë" apo "djemtë e Amerikës", siç i quajtën vendësit bijtë e tyre.

FONDI SHQIPTAR I ZHVILLIMIT PO NA MËSON SI TË PUNOJMË

Arben Gjuraj, kryetar i Komunës, i mandatuar për herë të tretë, subjekt i koalicionit Partisë Demokratike – Parti Republikane, bir vendi, të cilin është e vështirë ta ndash nga komuniteti, e gjen në çdo kohë aty ku janë problemet, hallet, aty ku investohet, me qëllim që të mos shkojë dëm asnjë qindarkë e hedhur në shërbim të banorëve. Dhe natyrshëm, ai fillon bisedën:
-Me Fondin Shqiptar të Zhvillimit kemi marrëdhënie shumë të mira. Ne plotësojmë kriterin e marrjes pjesë në bashkëfinancim si komunitet, sigurojmë lejet mjedisore dhe gjithë çfarë varet nga ne. FZHSH-ja financon dhe ndjek punimet. Kemi bërë shumë punë me të dhe lusim që financimet të vazhdojnë, pasi kemi ende shumë punë për të bërë.
-Flisni mirë për FSHZH-ne, sepse kështu mund të merrni më shumë fonde, - i ndërhyj unë.
-Jo, nuk është kështu, - thotë prerë dhe serioz Gjuraj. Është besimi që kanë vet banorët. Ka prej tyre që interesohen edhe në komuna e rrethe të tjera për investimet që ka kryer ky institucion. Shohin cilësinë e punimeve. Vitin e kaluar, një nga përfaqësuesit e komunitetit, i caktuar për të ndjekur mënyrën e menaxhimit të fondeve të tyre, por dhe cilësinë e punimeve na tha: "*Tani jam i bindur që FSHZH është institucion serioz dhe i besueshëm*". Këtë do t'ua përcjell edhe djemve tanë në Itali e Amerikë, sepse kishin merak për fatin që do të kishin paratë e tyre. Kur dëgjova zëvendës kryeministrin Oketa të thoshte në një konferencë investimesh se "*Fondi Shqiptar i Zhvillimit, mbështetur nga qeveria shqiptare dhe Banka Botërore ka krijuar në vite një përvojë të vyer në lidhje me investimet në infrastrukturën lokale. Vlen për t'u theksuar roli në rritje i këtij institucioni në mbështetjen e qeverisjes lokale për një cilësi më të mirë planifikimi dhe qeverisje më të mirë, transparencë etj*", mendova me vete se kështu do të jetë me të vërtetë.
-Vetëm me fjalën e tij je bindur? Shefat mirë do të flasin për punën që bëjnë, - ia ktheva sërish unë.
-Jo nuk u mjaftova me kaq. Më pëlqeu sidomos thënia e zëvendëskryeministrit, kur tha: "*Kapacitetet e Fondit Shqiptar të Zhvillimit, janë ngritur në mënyrë të dukshme si në menaxhimin e brendshëm nëpërmjet rritjes së transparencës, përgjegjshmërisë në menaxhimin e fondeve dhe cilësisë teknike, ashtu edhe në diversifikimin e metodologjisë së ndërhyrjes: si hartimi i planeve lokale të zhvillimit, përzgjedhja e investimeve bazuar në kritere objektive teknike, ekonomike, sociale, ambientale, pjesëmarrja qytetare në përzgjedhje dhe në zbatim të projekteve, etj.*". Pas kësaj shkova dhe pashë disa punime të kryera prej tyre. U binda se janë nga më seriozët në investime. Dhe këtë opinion ua përcolla djemve.
-Konkretisht, çfarë keni bërë me FSHZH-në?,- i drejtohem sërish kryetarit të komunës.
-U financua asfaltimi i rrugës Kryqëzim Dajç-Pentan, me vlerë 27 milionë lekë të reja. Komuniteti mblodhi 2.7 milionë lekë. Çdo familje paguan shumën 20 mijë lekë në vit, shumë e cila shërben për të plotësuar vlerën 10 për qind të çdo objekti që do të financohet. Diferencën e mbulojnë djemtë tanë që janë emigrantë në Itali dhe Amerikë. Po FSHZH ka financuar projektin e rrugës kryesore të Dajçit prej 18 milionë lekë nga programi CARC.
-Kush i ka kryer këto punime, kompani të huaja apo vendase?
-Një kompani vendase dhe konkretisht nga shoqëria "*Ndërtuesi 2000*" me drejtues z. Broz Dodaj. Është nga kompanitë që kryen punime mjaft cilësore. Puna e saj është e lexueshme kudo që ka punuar. Banoret rrinë në krye të punës. Është fjala për përfaqësuesit. Komunikojnë lirshëm me firmën, bëjnë vërejtje kur shohin ndonjë gjë që nuk shkon dhe Brozi i pret me buzëqeshje, me dashamirësi edhe në rastet kur ata nuk kanë të drejtë apo që puna është në proces. Por kjo bën që dhe të jemi të gjithë të vëmendshëm, si firma dhe në përfaqësuesit e komunës.
-Kështu flisni ju, por nuk dimë opinionin e vet FSHZH-së. Ata, çfarë

Vijon në faqen 11

Ata po punojnë dhe deri diku e kanë arritur të ngulisin në mendjen e qytetarëve, mentalitetin se kjo rrugë, ky ujësjellës, kjo vepër është e jona. Ndaj duhet të kontribuojmë të gjithë për ta ndërtuar, por dhe për ta mirëmbajtur e mbrojtur nga shkatërrimi. Të veprojmë kështu, pasi është e jona. Se qytetërimi kudo në botë ka ardhur me punë, me kujdes e dashuri për vendin, për gjithçka që lidhet me të.
Mbërrijmë në Dajç të Bregut të Bunës. Përpara syve të shpalosen 3200 ha tokë, nga e cila 2600 ha tokë bujqësore, ku dominojnë mbjelljet foragjere në shërbim të blegtorisë dhe kryesisht lopës. Një nga komunat më të mëdha të Qarkut Shkodër. 11 fshatra dhe 8.600 banorë, të cilët duket se kanë vendosur të mos e braktisin kurrë vendlindjen

Para viteve '40 në Australi ka pasur shumë familje nga Dajçi. Ato u bën shkak që tërhoqën njerëzit e tyre dhe mik pas miku shkuan qindra. -A interesohen emigrantët për zhvillimin e komunës? Me një fjalë, dërgojnë para në familjet e tyre, ndërtojnë shtëpi të bukura, secili për vete duke kontribuar për ekonominë familjare, apo pyesin edhe për Komunën, për rrugët, për turizmin, për të ardhmen.

-Te ne ka diçka të veçantë. Emigrantët interesohen për mbarëvajtjen e punëve më shumë se ne këtu. Ata kanë krijuar shoqatat e tyre në emigrim. Emigrantët e Italisë kanë krijuar shoqatën "Albemigrant", ata të SHBA-ve shoqatën "Nënë Tereza". Kanë caktuar përfaqësuesit e tyre, të cilët tregojnë kujdes për gjithçka

Vijon nga faqja 10

thotë?

Me interesin që tregon kjo komunë, edhe fondi është i kënaqur, - adehyn kryeinspektori i FZHSH-së, Leonard Maloti. Ai vetëm për japin pjesën që i takon komunitetit, pasi kanë e bëjnë edhe të tjerë. Por në këtë komunë, komuniteti kërkon llogari për cilësinë e punës. E ka ndjerë që kjo është e tyre dhe duan të bëhet mirë dhe mirëmbahet në kohën e duhur.

-Kemi dëshirë të përfshihemi si pjesë e programit "*Komunë për zhvillimin lokal*". Dëshirojmë të bëhemi fituese të këtij projekti për komuna pasi në dëshirojmë të zhvillimit, - shpreh dëshirën kryetari i komunës, Arben Gjuraj.

Çfarë thotë për këtë financim të pritshëm Fondi Shqiptar i Zhvillimit?

-Kjo është një dëshirë e jona dhe nevojë e komunitetit të kësaj komune. FSHZH-ja nuk ndikohet nga ne. Ajo ka planet e saj, një politikë të caktuar për zhvillimin e zonave rurale, gjë që e realizon në bashkëpunim me qeverinë shqiptare. Ne kemi kërkuar që të na financojnë. I kemi vënë në dijeni se fondi që i takon komunitetit është gati. Tani presim.

A kontrollohet puna në objektet që financon FSHZH-ja, apo kontrolli mbetet në dorën tuaj?

-Kontrollojmë, madje më shumë se sa duhet. Të paktën një herë në javë inspektorët e saj janë në objekt. Por edhe më shpesh. Madje përfaqësues të donatorëve kanë pyetur direkt banorët, pa pasur asnjë përfaqësues prej nesh. Fakti që ata kanë mbetur të kënaqur, na gëzon edhe neve.

ROLI I "DJEMVE TË AMERIKËS" DHE "DJEMVE TË ITALISË"

-Si keni mundur të realizoni lëhtësisht marrëdhënie kaq normale me komunitetin, pasi komunat e tjera kanë mjaft probleme në mbledhjen e shumave të duhura. Madje, shumica e tyre, fondin 10 për qind e mbulojnë nga fondet e veta.

-Jemi të gjithë njelloj, - thotë buzagaz Gjuraj. Une jam pjesë e tyre. Bashkë i gajmë hallet dhe bashkë i zgjidhim. Për shumë punë ne ulemi bashkërisht, si bashkëfshatarë dhe jo një kryetar e tjetri argat. Paguaj unë i pari, vëllai e motra ime, të afërmit e mijë e pas meje të gjithë. Janë ndërgjegjësuar.

-Me se ushqehen tere këta njerëz?, - pyes kryetarin.

-Me punën që bëjnë. Mbjellin foragjere dhe mbarështojnë blegtori. Kjo është baza e prodhimit. Por nuk mungojnë perimet, vreshtat me rrush dhe bllogjet me pemë drufrutore. Mbjellin dhe tregtojnë pemë dekorative, të cilat janë një risi në komunën tonë.

-Përmendët shprehjen emigrantët, djemtë e Italisë, djemtë e Amerikës e tjera. Sa emigrantë ka komuna juaj?

-Rreth dy mijë. Gati 25 për qind e popullsisë kanë emigruar. Këta janë një bazë tjetër, në mos kryesorja për rregullimin e ekonomisë së vendit.

-Ku janë vendosur kryesisht të emigruarit e zonës suaj?

-Shumica janë në Itali dhe Amerikë. Pas tyre vjen Australia, ndërsa vendet e tjera kanë numër të kufizuar.

-Po në Australi si ka mundësi që kanë shkuar kaq shumë. Si e kanë gjetur "çelësin e udhëtimit" deri në atë vend të largët?

-Para viteve '40 në Australi ka pasur shumë familje nga Dajçi. Ato u bën shkak që tërhoqën njerëzit e tyre dhe mik pas miku shkuan qindra.

-A interesohen emigrantët për zhvillimin e komunës? Me një fjalë, dërgojnë para në familjet e tyre, ndërtojnë shtëpi të bukura, secili për vete duke kontribuar për ekonominë familjare, apo pyesin edhe për Komunën, për rrugët, për turizmin, për të ardhmen.

-Te ne ka diçka të veçantë. Emigrantët interesohen për mbarëvajtjen e punëve më shumë se ne këtu. Ata kanë krijuar shoqatat e tyre në emigrim. Emigrantët e Italisë kanë krijuar shoqatën "*Albemigrant*", ata të SHBA-ve shoqatën "*Nënë Tereza*". Kanë caktuar përfaqësuesit e tyre, të cilët tregojnë kujdes për gjithçka.

-Si e tregojnë këtë kujdes, duke u kërkuar llogari juve, apo duke dhënë ndihmese konkrete?

-Ndihmojnë shumë edhe ekonomikisht, por edhe me mendim. Ata kanë hapur llogari financiare në emër të shoqatës dhe paratë e grumbulluara përdoren për rregullimin e infrastrukturës në Komunë. Djemtë e Italisë paguajnë 300 euro në vit. Ata të Amerikës dhe Australisë nga 1000 dollarë në vit. Dhe kjo kuotë është e detyrueshme. Përjashtohen vetëm ata që janë të papunë.

Por shoqata përpiqet të sistemojë në punë dhe ata që nuk kanë mundur të integrohen në kohë.

-Kush i menaxhon këto para? Nuk kanë frikë se abuzohet me to, pasi në vendin tonë fjala "korrupsion" ka tronditur mendjet njerëzore?

-Nuk abuzohet. Ata kanë një tjetër përfaqësi në Komunë. Janë caktuar dy persona që kanë të drejtë të tërheqin paratë. Këta dhe disa të tjerë ndjekin fatin e parave të dhëna. Dhe nuk bëhet fjalë për shuma të vogla. Me 2300 euro të dhëna prej tyre asfaltuam një segment rruge nga kryqëzimi në kishë. Disa tjetër kanë dhënë 30 mijë euro për ndërtimin e një rruge drejt qendrës.

-Po në bashkëfinancime a marrin pjesë? Si të thuash, të investojnë bashkë me komunën apo me një investitor të huaj, të cilët e kanë kusht bashkëfinancimin me komunitetin.

-Po. Kanë financuar disa herë. Kishim një projekt që kërkonte 110 mijë euro. 30 mijë euro i financoi qeveria zvicerane nëpërmjet të shoqërisë "International Cooporeshen". 50 mijë i vuri komuna dhe 30 mijë euro shoqata "*Albemigrantë*", apo siç i themi ne këtu, "*Djemtë e Italisë*". Kemi bërë rrugën e varrezave me një fond prej 18 mijë euro, nga të cilat 9 mijë euro i dhanë djemtë e Italisë. Fondi u derdh në Komunë dhe u bë tenderimi sipas rregullave.

-Po djemtë e Amerikës, çfarë kanë financuar?

-Djemtë e Amerikës apo shoqata "*Nënë Tereza*" kanë financuar 5000 euro për rrugën në fshatin Pentar. Rruga u bë me kalldrëm dhe mbi të u hodh zhavorr. Me gati 21 mijë euro u zgjerua dhe asfaltua rruga që lidh fshatin Pentan të vjetër me Pentanin e ri.

-Besoj që ky do të jetë rast i rrallë në tërë qarkun, pasi tregohet një interes shumë i madh nga emigrantët. Gjeikë ata e kanë harruar fare vendin e tyre.

-Ne kemi vendosur të jetojmë këtu. Tërë emigrantët kokën e kanë në vendlindje. Ata kanë premtuar se do ta kthejnë shumë shpejt tërë komunën, të 11 fshatrat e saj, në një nga zonat më të kërkuara turistike. Dhe unë kam besim se do ta bëjnë.

PEMË DEKORATIVE DHE DËSHIRË PËR ZHVILLIMIN E TURIZMIT

-Pak më sipër përmendë mbjelljen e pemëve dekorative dhe tregtimin e tyre. Mund të na thuash diçka më shumë?

-Mund të flas shumë, por më mirë fol me një nga emigrantët, - më thotë kryetari. Nxjerr celularin, formon një numër dhe ma zgjat të dëgjoj dialogun.

-Po Ndrek Reoku, jam. "Desha se të pyes për llojet e pemëve dekorative që mbillen në komunen tonë..?", - tentoi ta pyeste kryetari. Emigranti nga përtej detit ia kthen: "Po ti i di mor burre, çfarë po më pyet mua për dekorativet". Pastaj, pa kërkuar shpjegime, vijoi: Na mbjellim e tregtojmë katalba, acheina, albicie, betula, zoebos, bhin dy lloje, tacios, busula, dafinë, golgres, fastigiala, latia, albicia etj. Janë shumë e tash s'po t'i numeroj të tana. Kryesore janë tacius dhe katalba. Kena mbjellë mbi 15 hektare.

-Ku i merrni fidanët, - ndërhyj unë.

-Në Firence, Pistoja, Modena.

-A jeni të kënaqur nga tregtia me to, - pyes sërish.

-Çfarë të kënaqun të jena, mor burre. Ka taksa shumë të nalta. Shteti duhet me i ulë pak këto taksa, pasi kemi si qëllim kryesor zbukurimin e Komunës, të tërheqim sa më shumë turistë. Kjo i bën mirë edhe shtetit. Tregtia me to asht në plan të dytë. Dhe kjo është e sigurt, jo llafe pazari.